AMIR SIRJANI

VÁROSI SÉTÁLHATÓSÁG ELEMZÉSE

KÖZTERÜLETEK TERVEZÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSE SPACE SYNTAX MÓDSZERREL

DLA Disszertáció - TÉZISFÜZET

Témavezető: Szabó Árpád DLA

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Építőművészeti Doktori Iskola, 2024

AMIR SIRJANI

VÁROSI SÉTÁLHATÓSÁG ELEMZÉSE

KÖZTERÜLETEK TERVEZÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSE SPACE SYNTAX MÓDSZERREL

DLA Disszertáció - TÉZISFÜZET

Témavezető: Szabó Árpád DLA

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Építőművészeti Doktori Iskola, 2024

TARTALOM

ÖSSZEFOGLALÓ 1

TÉZIS 1 2

TÉZIS 2 3

TÉZIS 3 4

TÉZIS 4 5

TÉZIS 5 6

ÖSSZEFOGLALÓ

A városi közterületek a beépített környezet kulcsfontosságú elemei, melyek befolyásolják a társadalmi interakciókat, a közösségi jólétet és a városok általános működését is. A kutatás a space syntax elemzés lehetséges szerepére fókuszál a közterületek tervezésének folyamatában, bevezetve egy értékelési szakaszt a tervezési és megvalósítási fázisok közé. A térbeli konfigurációk és ezek láthatóságra, gyalogosmozgásra, valamint felhasználói viselkedésre gyakorolt hatásainak szisztematikus vizsgálatával a kutatás célja a közterületek funkcionális és befogadó kialakításának optimalizálása.

A kutatás a közterület-tervezés elméleti hátterének áttekintésével kezdődik, kiemelve a térszervezés és a láthatóság fontosságát olyan környezetek létrehozásában, amelyek hozzáférhetőek, vonzóak és elősegítik a társadalmi interakciókat. Az elemzés különböző elméletek alapján bemutatja, hogy a jól megtervezett közterületek nemcsak könnyen bejárhatóak, hanem hívogatóak is, erős közösségi érzést és karaktert teremtve.

A Városháza Park tervpályázatának esettanulmányát felhasználva a kutatás a space syntax módszert alkalmazza, beleértve a láthatósági gráf elemzést (VGA), izovist elemzést és axiális vonal elemzést is. Ezek az eszközök a park jelenlegi elrendezésének értékelésére szolgálnak, feltárva, hogy a vizuális kapcsolatok és a térbeli integráció hogyan befolyásolják a gyalogosmozgást és a társadalmi interakciókat. Az elemzés azt mutatja, hogy a magas láthatósággal és erős térbeli integrációval rendelkező területek vonzzák a gyalogos forgalmat, és aktív központokká válnak, míg az alacsonyabb láthatóságú és elkülönített zónák gyakran kihasználatlanok maradnak, térbeli izolációs zónákat létrehozva.

A kutatás a megvalósítási szakaszt megelőzően értékeli a Városháza Park tervezett beavatkozásait. A tanulmány, a jelenlegi és javasolt tervek space syntax elemzéseinek összevetésével, azt vizsgálja, hogy a módosítások hogyan javíthatják a térbeli integrációt, növelhetik a kapcsolatok számát, és hogyan kezelhetik a vizuális elkülönülés problémáit. Az eredmények hangsúlyozzák a magas integrációs értékkel rendelkező központi térrészek fenntartásának és erősítésének fontosságát, mivel ezek a területek kulcsfontosságúak a gyalogosmozgás és a társadalmi interakciók támogatásában. Ezenkívül az elemzés feltárja a vizuálisan elkülönített terek újrakonfigurálásának lehetőségeit, hogy javuljon azok hozzáférhetősége és használhatósága, ezáltal növelve a park általános kohézióját és funkcionalitását.

A space syntax elemzés köztes értékelési szakaszként történő beépítése a tervezési és megvalósítási fázisok közé egy megbízható keretrendszert biztosít a közterületek tervezésének finomításához. Ez a megközelítés lehetővé teszi, hogy a közterületek integráltak legyenek a városi szövetbe, és reagáljanak a felhasználók igényeire és viselkedésére. A kutatás végül a space syntax eszközök folyamatos alkalmazását javasolja a tervezési folyamat során, lehetővé téve a várostervezők számára olyan közterületek létrehozását, amelyek egyszerre funkcionálisak és a közösségi dinamikát is tükrözik.

TÉZIS 1

A GYALOGOSBARÁT SZEMLÉLET ERŐSÍTÉSE STRATÉGIAI VÁROSI TERVEZÉSSEL

A gyalogosbarát szemlélet szisztematikus erősítése a közterületek tervezésében elengedhetetlen a funkcionális, társadalmi interakciót támogató és fenntartható városi környezetek létrehozásához. A gyalogos orientáltság a tervezés korai szakaszában történő prioritásként kezelése biztosítja, hogy a parkok, terek és utcák hozzáférhetőek és vonzóak legyenek a gyalogosok számára, ezáltal csökkentve az autófüggőséget és elősegítve az egészségesebb, integráltabb közösségeket.

A gyalogosbarát szemlélet erősítése a közterületek tervezésében központi kérdés a várostervezésben, mivel közvetlenül befolyásolja, hogy az emberek hogyan használják ezeket a környezeteket és hogyan viszonyulnak hozzájuk. A gyalogos orientáltság szempontjainak integrálása a tervezési folyamatba lehetővé teszi a várostervezők számára olyan terek létrehozását, amelyek javítják az életminőséget a városias környezetekben. Ez a stratégia fenntarthatóbb és élhetőbb városi területek kialakulásához vezet, ahol a közterületek pozitívan hozzájárulnak a társadalmi, kulturális és környezeti vívmányokhoz.

TÉZIS 2

A KÖRNYEZETI ÉS TÁRSADALMI SZEMPONTOK INTEGRÁLÁSA A KÖZTERÜLETEK TERVEZÉSÉBE

A környezeti és társadalmi tényezők integrálása a közterületek tervezésébe elengedhetetlen a fenntartható és a közösségi jólétet elősegítő városi környezetek kialakításához. A közterületeknek figyelembe kell venniük a városi lakosság sokféle igényét, különös tekintettel arra, hogy a térbeli elrendezések hogyan befolyásolják a térhasználatot, a mozgást és az interakciókat. Az olyan kulcselemek, mint az utak, határok és tájékozódási pontok elemzése révén a tervezők könnyen bejárható és a gyalogosok számára vonzó környezeteket hozhatnak létre. Az emberek mozgás közbeni térélményének megértése lehetővé teszi olyan tervek létrehozását, amelyek érzelmi és pszichikai reakciókat váltanak ki, biztosítva, hogy a terek vonzóak és kényelmesek legyenek.

A közterületek tényleges használatának megfigyelése révén olyan gyakorlati tapasztalatokat szerezhetünk, amelyek hatékonyabb tervezési stratégiák kialakítását teszik lehetővé. Ez a megközelítés biztosítja, hogy a közterületeket úgy tervezzék meg, hogy megfeleljenek a közösség gyakorlati igényeinek és szokásainak, funkcionálisak és a mindennapi életben relevánsak legyenek. A cél olyan terek létrehozása, amelyek támogatják a társadalmi interakciót, javítják a hozzáférhetőséget és a városi életminőséget.

TÉZIS 3

A KÖZTERÜLETEK TERVEZÉSÉNEK JAVÍTÁSA EGY TERVEZÉS UTÁNI ÉRTÉKELÉSI SZAKASZ BEVEZETÉSÉVEL

Egy értékelési szakasz bevezetése a tervezési és megvalósítási fázisok közé, a space syntax elemzés alkalmazásával, elősegíti a közterületek tervezésének finomhangolását az emberi léptékű igényekhez. Ez az értékelési szakasz a javasolt tervek térbeli konfigurációjára összpontosít, biztosítva, hogy a közterületek funkcionálisak, biztonságosak és vizuálisan hozzáférhetőek legyenek, mielőtt véglegesítik azokat. A space syntax elemzés kvantitatív módon vizsgálja a térbeli elemek közötti kapcsolatokat, olyan betekintést nyújtva, amely segít finomítani a látóvonalakat, optimalizálni a gyalogosforgalmat és javítani az általános biztonságot.

Miközben a space syntax értékes kvantitatív adatokat szolgáltat, elengedhetetlen ezt megfigyelési módszerekkel kiegészíteni, hogy teljesen megértsük, hogyan fognak ezek a terek működni a gyakorlatban. A megfigyelési módszerek kvalitatív információkat biztosítanak arról, hogy hogyan lépnek interakcióba az emberek a környezettel és hogyan tapasztalják meg azt. Ezen megközelítések integrálása az értékelési szakaszba biztosítja, hogy a végső terv jobban igazodjon az emberi léptékű igényekhez és a szélesebb városi kontextushoz. Ez az átfogó stratégia segít elkerülni a tervezési hibákat és támogatja a közterületi projektek hosszú távú sikerét és fenntarthatóságát.

TÉZIS 4

A KÖZTERÜLETEK FUNKCIONALITÁSÁNAK JAVÍTÁSA INTEGRÁLT TÉRSZINTAKTIKAI ELEMZÉSSEL

A láthatósági elemzés space syntax konfigurációs technikákkal, például az izovist és axiális vonal elemzéssel elengedhetetlen a közterületek funkcionalitásának és felhasználói élményének optimalizálásához. Ez a megközelítés szisztematikusan vizsgálja, hogyan befolyásolják a vizuális kapcsolatok és térbeli elrendezések a mozgásmintákat és a felhasználói viselkedést, alapvető betekintést nyújtva a közterületek tervezésébe és kezelésébe. A láthatósági elemzés feltárja, hogyan befolyásolják a vizuális akadályok, például a fák, a park hozzáférhetőségét és mozgási mintáit, míg az izovista elemzés kiemeli a vizuális integráció vagy elkülönítés területeit, közvetlenül befolyásolva a felhasználói bevonódást.

Ezek a módszerek azt mutatják, hogy a magas vizuális kapcsolattal rendelkező terek hozzáférhetőbbnek és vonzóbbnak érzékeltek, ezáltal nagyobb interakcióra és használatra ösztönöznek. Ezzel szemben az alacsonyabb láthatóságú vagy vizuálisan elkülönített területek gyakran kihasználatlanok maradnak, mivel zártnak vagy a tér többi részétől elszigeteltnek érzékelhetők. Ezeknek a különbségeknek a kezelése a tervezési beavatkozások révén növelheti a közterületek összhangját, hozzáférhetőségét és vonzerejét, végső soron hozzájárulva a hatékonyabb és felhasználóbarátabb városi környezetek kialakításához.

TÉZIS 5

A TÉRBELI INTEGRÁCIÓ ELLENŐRZÉSE TÖBBSZÖRÖS ELEMZÉSSEL

A térbeli integráció ellenőrzése a láthatósági elemzés többszörös, átfedő összehasonlításával megmutatja, hogy hogyan befolyásolják a javasolt tervezési beavatkozások a közterületek kapcsolatát és funkcionalitását. Ez a módszer lehetővé teszi a vizuális és térbeli módosítások felhasználói élményre és mozgásmintákra gyakorolt hatásának átfogó értékelését az adott környezetben. A Városháza Park esetében a láthatósági elemzés átfedése a jelenlegi elrendezés és a javasolt tervek között feltárja, hogy hogyan maradnak fenn vagy javulnak a központi térelemek és kulcsfontosságú útvonalak, biztosítva, hogy ezek a terek továbbra is hozzáférhetőek és vonzóak legyenek a nyilvánosság számára.

Az átfedő elemzés kiemeli azokat a területeket, ahol a tervezési beavatkozások sikeresen bővítették a vizuálisan integrált zónákat, ezáltal a park összefüggőbbé és összekapcsoltabbá válik. Ugyanakkor azonosítja azokat a vizuálisan elkülönülő területeket is, ahol az alacsony láthatóság is befolyásolhatja a felhasználói bevonódás mértékét. A láthatósági adatok rétegzése révén az elemzés megerősíti, hogy mely tervezési elemek javítják vagy csökkentik a park általános térbeli integrációját, megbízható elemzést biztosítva a közterületek elrendezésének optimalizálásához, hogy segítsék a felhasználói igények és a városi funkcionalitás érvényre juttatását. Ez a módszer kiemeli az értékelési folyamat fontosságát a tervezés során annak biztosítása érdekében, hogy a közterületek funkcionálisak, hozzáférhetőek maradjanak, és összhangban legyenek a gyakorlati használat és elméleti célok követelményeivel.

DLA Disszertáció
© Amir Sirjani, 2024

Fonts: Palatino Linotype | FranklinGothic-MediumCond

Budapest University of Technology and Economics
Doctoral School of Architecture, 2024